

Mechanisms for reactions/measures against the corruption in EU

Kiril Anguelov¹

Механизми за противодействие на корупцията в ЕС

Кирил Ангелов¹

Annotation: Prevention and the actions against corruption is one of the most significant priorities in the EU activities in relation with ensuring the protection of the financial interests on the Union, the normal functioning of the home market and the real competition in it. The article analyzes the following directions given for anticorruption policy in EU.

A/working out and producing legal regulations; compliance of the already existed rules with similar and such issued by other international organizations, and foremost with those issued by the European Council and the Organization of Economic collaboration and development. The most important issue in this sphere is the Convention Defending the National Interests of the European Economic Community.

B/working out and developing a structure for establishing an organization and management of the prevention of corruption and measures against corruption in EU, which will basically consist of European Police Department, European Department against Frauds – OLAF and European Chamber of Accounts

C/ensuring that each member-country and each prospective member-country of the EU will strictly observe the European regulations that are related to the prevention of corruption and reactions against corruption, including the applying of a “mechanism for control and collaboration”

Keywords: Prevention and the actions against corruption, OLAF, Frauds

1. Общо европейска законодателна рамка против корупцията

Европейският съюз още от своето създаване отделя особено силно внимание на проблема за корупцията, като го възприема много тясно със защитата на финансовите интереси на общността, нормалното функциониране на вътрешния пазар и на конкуренцията в него. Важността за Европейския съюз на този проблем се дължи на множеството общи проекти и инициативи, както и на принципите за обща икономическа конкурентна среда на развитие на бизнеса, които са несъвместими с корупцията.

На 21 май 1997 г. Европейската комисия приема основните насоки на антикорупционната политика на ЕС:

- ратифициране от страните-членки на конвенциите против корупцията;
- премахване на данъчните облекчения за подкупи;
- реформа в областта на държавните поръчки, счетоводството и одита;
- изготвяне на специални антикорупционни програми за страните в преход.

В приетия План за действие за борба с организираната престъпност (28.04.1997 г.) е предвидено разработване на политика срещу корупцията и засилване на прозрачността в работата

на администрацията на държавите членки на ЕС. През периода 1996-1998 г. са приети основните конвенции и протоколи към тях, свързани с борбата с корупцията.

Важен стълб в тази насока е Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности [1] и свързания с нея регламент [2], определящи минимални стандарти, задължителни за вътрешното наказателно право на всяка една от страните членки. На 27 септември 1996 г. е одобрен Протокол към Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности от 1995 г. [3], с който се задължават държавите членки на ЕС да криминализират активната и пасивна корупция, свързана с измамите срещу бюджета на общността. През 1997 г. се извършва нормативна регламентация на взаимодействията със Съда на Европейските общности въз основа на Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности, посредством тълкуването ѝ чрез преюдициални заключения [4]. Във втори протокол [5] към същата конвенция се предвижда отговорност за юридическите лица, ръководни служители на които са извършили измама, активна корупция или изпиране на пари, свързано с бюджета на ЕС.

Основен нормативен инструмент на ЕС в борбата с корупцията е приетата Конвенция [6] от 26 май 1997 г., която предвижда криминализирането на всички форми на корупция на служители на общността и длъжностни лица на страните-членки на ЕС, независимо дали се засягат финансовите интереси на общността. Това е и първият международен договор, насочен непосредствено към наказателно преследване на корупционни деяния, в които са въввлечени чужди длъжностни лица („всяко лице, изпратено на работа в Европейските общности от държавите-членки или от публичен или частен орган, което изпълнява същите функции като тези, изпълнявани от служителите на Европейските общности или другите служители” [6]).

Друг специфичен аспект на Конвенцията за борба с корупцията, в която са въввлечени служители на европейските общности или служители на държавите-членки на европейския съюз, е наличието на възможност едно деяние да е подсъдно в няколко държави от ЕС. Последното е възможно когато деянието е:

- извършено в повече от една държава на ЕС;
- „насочено срещу сигурността или други също толкова важни интереси на тази държава-членка” [6];
- нарушава финансовите интереси на повече от една държава членка;
- нарушава финансовите интереси на една държава, но е извършено от служител от друга страна.

В някои от тези случаи конвенцията предвижда прилагането на правилото „ne bis in idem”, съгласно което лице, „чийто съдебен процес е бил окончателно приключен в дадена държава-членка, не може да бъде преследвано в друга държава-членка по отношение на същите факти, ако му е било наложено наказание, което е било изпълнено, в процес на изпълнение или което вече не може да бъде изпълнено съгласно законите на държавата, издала присъдата” [6].

Като резултат от разширяване на обхвата на антикорупционната политика на Съюза, са приетите Съвместни действия срещу корупцията в частния сектор (22.12.1998 г.) [7] и Рамково решение 2003/568/ЈНА на Съвета от 22 юли 2003 г. относно борбата с корупцията в частния сектор [8]. В тези актове се обявяват за престъпление активната и пасивна корупция в частния сектор и се въвежда отговорност за юридическите лица, защото тя „представява нарушаване на условията на конкуренция във връзка с покупката на стоки или на търговски услуги и представлява пречка за нормално развитие на икономиката” [8].

Важен инструмент на ЕС в противодействието на корупцията е Рамковото решение 2002/584/ЈНА относно европейската заповед за задържане и процедурите за предаване между държавите-членки [9], което включва корупцията в списъка на престъпленията, които попадат в приложното поле на европейската заповед за арест, за които не се изисква предварителен контрол за наличие на двойна наказуемост. Съгласно точка 48 от заключенията на Европейския съвет в

Тампере от 15 и 16 октомври 1999 г. корупцията е област от особено значение за установяване на минималните правила за това какво съставлява престъпление в държавите-членки и за налаганите санкции. В тази насока е й постигнатото политическо съгласие на страните-членки на ЕС в областта на наказателното право за взаимно признаване на 32 специални наказателно-правни действия от декември 2001 г. - European Arrest Warrant.

Дейността на ЕС е насочена освен всичко и към съгласуване на издадените от него актове с тези на други международни организации и най-вече с тези на Съвета на Европа и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). Целта е избягването на несъответствията между антикорупционните конвенции, подготвяни от СЕ и ОИСР. От друга страна се цели отразяване на становищата на ЕС в конвенциите, приети от СЕ и ОИСР. От тази гледна точка конвенциите против корупцията на СЕ и ОИСР, са част от правните норми на ЕС:

- Наказателна конвенция относно корупцията [10];
- Гражданскоправна конвенция на Съвета на Европа за корупция [11];
- Конвенция на Съвета на Европа относно изпиране, издирване, изземване и конфискация на облагите от престъпление [12];
- Конвенция за борба с подкупването на чужди длъжностни лица в международните търговски сделки [13].

Европейската комисия е разработила и други разпоредби, свързани с борбата с корупцията. Те се отнасят най-общо до:

- намаляване на корупцията, свързана с обществените поръчки, като се формират минимални прагове, над които процедурата за възлагане на обществени поръчки е задължителна, конкретни изисквания при организиране на процедура за търг и начините на неговото администриране.

- финансов контрол и одит, целящ гарантиране на законосъобразно и целесъобразно усвояване на средствата по програми и фондове на ЕС. Тук се включва приемането на международни стандарти за одит, установяване на ефективни и независими вътрешни системи за контрол, както и други инструменти, подробно изяснени в следващата глава.

- препоръки в областта на правораздаването и съдебната реформа.

- препоръки в областта на държавната администрация.

Съвместно с нормативната уредба, свързана с обявяване на различните корупционни практики за престъпления, ЕС изготвя редица законодателни актове, водещи до организация и управление на дейността по превенция и противодействието на корупцията. Най-значимите сред тях са:

1. Конвенция от 26 юли 1995 г. за създаването на Европейска полицейска служба (Конвенция за Европол) [14, 15, 16]. Конвенцията има за цел да оптимизира усилията по противодействие на тежки престъпления като тероризъм, трафик на наркотици, нелегална миграция, трафик на хора, пране на пари, трафик на радиоактивни вещества, корупция в големи международни сделки и други, чрез подобряването на работата на правоохранителните органи на страните - членки на Европейския съюз, чрез ефективно взаимодействие помежду им в контекста на развитието на международното полицейско сътрудничество. Ръководството на Европол се състои от: Управителен съвет, който е уреден в член 28 на Конвенцията; Финансов контролор (член 35, параграф 7 от Конвенцията); Финансова комисия (член 35, параграф 8 от Конвенцията) и Директор на Европол, който е уреден в член 29 от Конвенцията. Всяка държава членка има представители – офицери за свръзка, осъществяващи взаимодействието между местните правоохранителни органи и Европол.

Към отделни протоколи се определя и дипломатическия статут на Европол и неговите служители [17, 18]. В тази връзка държавите членки на ЕС разрешават и закрилят правото на Европол на свобода на съобщенията за всякакви официални цели, без необходимост от специално разрешение за това. Европол има правото да използва кодове и да изпраща и получава официална

кореспонденция, и други официални съобщения по куриер или запечатана поща, които са предмет на същите привилегии и имунитети като дипломатическите куриери и поща. Други, естествено произтичащи привилегии от дейността на Европол са Съдебен имунитет и имунитет по отношение на претърсване, отнемане, реквизиция, конфискация и всяка друга форма на намеса; Неприкосновеност на архивите и Привилегии и имунитети на членовете на органите на Европол и на членовете на персонала на Европол.

В съответствие със споразумение, което подписва всяка държава с Кралство Нидерландия, се урежда специалният статут на чуждестранните служители в Европол, а именно: „офицерът за връзка и членовете на неговото семейство, които са част от неговото домакинство и не са холандски граждани, имат по отношение на Кралство Нидерландия същите привилегии и имунитети, с каквито разполагат членовете на дипломатическия персонал, съгласно Виенската конвенция за дипломатическите отношения от 18 април 1961 г.” [19].

С Протокол от 24 юли 1996 г. се извършва нормативна регламентация на тълкуването чрез преюдициални заключения от Съда на Европейските общности на Конвенцията за създаването на Европейска полицейска служба [20].

2. Конвенция от 18 декември 1997 г., съставена на основата на член К.3 от Договора за Европейския съюз, за взаимна помощ и сътрудничество между митническите администрации [21]. Конвенцията е законодателната база на международното сътрудничество при превенция на борбата с контрабандата и всички видове незаконен трафик и има за цел направи по-ефективни усилията на държавите-членки на ЕС в тази област. Редица разпоредби на конвенцията непряко съдействат при противодействието на корупцията, посредством затрудняване на измамите и облекчаване на тяхната разкриваемост.

3. Конвенция от 26 юли 1995 г., приета на основание член К.3 от Договора за Европейския съюз, за използването на информационни технологии за митнически цели [22]. Конвенцията за използване на информационните технологии за митнически цели урежда създаването и поддържането на информационна система в митниците, нейната организация и управление и използването ѝ от съответните национални органи, определени от всяка от държавите членки. Конвенцията съдържа разпоредби относно базата данни, включени в системата, начините за промяната им, както и разпоредби относно тяхното съхранение и защита. Основната ѝ задача е да хармонизира действията на митническите администрации при обмена на данни чрез използването на нови технологии с изискванията, произтичащи от Конвенцията на Съвета на Европа за защита на лицата при автоматизирана обработка на лични данни. Към конвенцията има съставени три протокола:

- относно тълкуването чрез преюдициални заключения от Съда на Европейските общности за използването на информационни технологии за митнически цели [23];

- относно дейностите в областта на борбата с изпирането на незаконно придобити средства и включването в обмена на информация на регистрационния номер на съответните транспортни средства [24];

- относно създаването на идентификационна база данни за митнически досиета [25].

4. Конвенция от 29 май 2000 г., съставена от Съвета в съответствие с член 34 от Договора за Европейския съюз, за взаимна помощ по наказателни дела между държавите-членки на Европейския съюз [26]. Към конвенцията има съставен Протокол от 16 октомври 2001 г. [27].

2. Организация и управление на дейността по превенция на корупцията в ЕС

Европейска служба за борба с измамите - ОЛАФ

Корупцията и измамите са осъдителни от морална гледна точка, тъй като атакуват пряко основополагащите цели на ЕС: социално и икономическо развитие, човешки права и демокрация. Закономерно тяхното изкореняване се е превърнало в една от главните цели на ЕС и е възприета политика на нулева търпимост още от създаването на съюза. По силата на чл.209а на Договора от Маастрихт, всяка държава членка е задължена да предприеме всички необходими мерки за предотвратяване на злоупотребите с бюджета на ЕС, аналогични на тези, които тя предприема в защита на собствените си финансови интереси.

Първите структури на съюза, създадени за непосредствена за борба с корупцията са Целевата група за земеделието (DG VI) и Целевата група за митниците и косвените данъци (DG XXI). Координационният отдел за борба със злоупотребите (UCLAF – Anti Fraud Co-ordination Unit) е създаден през 1988г. в съответствие с препоръките на Доклада на Европейската комисия относно средствата за борба със злоупотребите с бюджета на Европейската общност и за координация на работата на останалите антикорупционни звена. Отделът е бил в структурата на Генералния секретариат на Еврокомисията и се е отчитал пряко на съответния комисар. През 1995 г., всички звена за разследване и UCLAF са обединени в едно звено за провеждане на разследвания. Координационният отдел за борба със злоупотребите не е имал самостоятелни правомощия за криминално разследване, което е трябвало да се извършва от органите на страните членки.

Организационното звено, служещо за разследване на европейските институции и програмите към ЕС, е Европейското бюро за борба с измамите (ОЛАФ). ОЛАФ е независима служба за разследване, създадена след разпускането на Комисията на ЕС, председателствана от Жак Сантер (1 юни 1999 г.). Дейността ѝ се основава на чл. 274 и чл. 280 от Договора за създаване на Европейската общност, Регламент на Съвета №2988/95 от 18 декември 1995г. за закрилата на финансовите интереси на Европейските общности [28], Решение №199/352/ЕС, от 28 април 1999 г. [29], Регламент №1073/1999 на Европейския парламент и Съвета на Европа от 25 май 1999 [30], Решение на ЕП и на Съвета №84/2006 [31] и Регламент (ЕРАТОМ) №1074/1999 на Съвета на Европа от 25 май 1999г. относно разследванията, провеждани от Европейската служба за борба с измамите [32].

Освен общата нормативна уредба ОЛАФ се ръководи и от регламенти относно контрола и проверките на място, които се делят на хоризонтални и секторни:

1. Прилагани във всички сектори и по отношение на всички видове разследвания:

- Регламент на Съвета (ЕВРАТОМ, ЕО) №2185/96 от 11 ноември 1996 г. относно контрола и проверките на място, извършвани от Комисията за защита на финансовите интереси на Европейските общности срещу измами и други нередности [33];

- Регламент (ЕИО) № 595/91 на Съвета от 4 март 1991 г. относно нередностите и възстановяването на неправомерно изплатени суми във връзка с финансирането на общата селскостопанска политика и създаването на информационна система в тази област [34].

2. Секторни:

- Регламент № 1150/2000 относно системата за собствени ресурси на Общностите [35];

- Обща селскостопанска политика, включително Европейски фонд за гарантиране на земеделието (ЕФГЗ) и Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР), Член 37 на Регламент (ЕО N° 1290/2005 на Съвета от 21 юни 2005 г. относно финансирането на общата селскостопанска политика от 20 февруари 2006 г.[36];

- Обща селскостопанска политика / Европейския фонд за ориентиране и гарантиране на земеделието (ЕФОГЗ) - секция "Гарантиране": Член 6 на Регламент (ЕИО) № 595/91 [37] и Член 9 на Регламент (ЕО) № 1258/99 [38].

- Структурни фондове: Член 72 на Регламент (ЕО) №1083/2006 на Съвета от 11 юли 2006 година относно определянето на общи разпоредби за Европейския регионален фонд, Европейския социален фонд и Кохезионния фонд [39];

- Преки разходи : Специфични регламенти, член 87 на Регламент (ЕО, Евратом) № 1605/2002 на Съвета от 25 юни 2002 г. относно Финансовия регламент, приложим за общия бюджет на Европейските общности [40].

Съществува споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Комисията на Европейските общности, регламентиращо вътрешните разследвания, провеждани от ОЛАФ [41].

Мисията на ОЛАФ е посветена на борбата с измамите, корупцията и незаконното поведение, които увреждат финансовите интереси на Европейската общност. Надзорният съвет на ОЛАФ има за цел да укрепи независимостта на Службата чрез редовен контрол по изпълнението на функцията ѝ по разследване, като в същото време се въздържа от намеса в хода на провеждащото се разследване.

Основните задачи, които решава ОЛАФ, са [42]:

- опазване на финансовите интереси на ЕС и съответно на интересите на европейските данъкоплатци;

- борба срещу измамите и други незаконни действия, накърняващи финансовите интереси на общността;

- работа, основана на неподкупност, безпристрастност и прозрачност, при пълно спазване на принципа на законност и личните права и свободи;

- тясно сътрудничество с всички национални, международни и европейски органи и организации на общността;

- анализ на рисковете и повишаване на сигурността в области, изложени на риск от действия на организираната престъпност;

- осигуряване на законодателството и управлението на дейността срещу измамите;

- засилване на правните инструменти за разкриване, разследване и наказване на измами;

- развиване на култура на сътрудничество между всички власти с пълното участие и ангажираност на националните и европейските органи, работещи в областта.

За да се гарантира високата ефективност на ОЛАФ при борбата с корупцията, нормативната база, въз основа на която е създаден, предвижда следните елементи, осигуряващи неговата независимост:

1. Притежава специален статут на независим орган що се отнася до неговите оперативни и разследващи функции [43].

2. Може да започне Външно разследване по своя собствена инициатива или по искане на засегнатата страна членка (чл.5) [43].

3. Може да започне Вътрешно разследване по своя собствена инициатива или по искане на институция, орган, служба или агенция, в рамките на които трябва да се проведе разследването (чл. 5) [43].

4. Генералният директор на ОЛАФ има право "да започне съдебни процедури срещу Комисията в Европейския съд, когато той счита, че неговата независимост е заплашена" (чл.12,(3)) [43].

5. Генералният директор на ОЛАФ „не може да иска, нито да получава инструкции от което и да е засегнато правителство, нито от която и да е засегнатата институция, където е решено да започне едно разследване, нито във връзка с планирането на следващите доклади" [43] (чл.12, ал.3).

6. Генералният директор на ОЛАФ се „назначава с 5-годишен срок и може да бъде преизбиран само един мандат” [43] (чл.12) .

7. Дейността на Генералния директор подлежи на непрекъсната проверка от Надзорния съвет на ОЛАФ (чл. 11(1)) [43].

8. ОЛАФ е единственото подразделение на Европейската комисия, което има собствен говорител, напълно независим от отдела за връзки с обществеността на Комисията.

9. ОЛАФ има самостоятелен бюджет, който не подлежи на рестрикция от страна на Европейската комисия.

Административен капацитет на ОЛАФ

Анализът на административната структура на управление на ОЛАФ е необходим, за да се определят доколко тя притежава необходимия административен капацитет за изпълнение на функциите си. Административната структура показва ясно насочеността на организацията към предотвратяване на измамите и работата на организираната престъпност, като по този начин следи за правилното разходване на финансовите средства на ЕС, а оттам – опазва интересите на данъкоплатците на общността. От друга страна ОЛАФ има прозрачна комуникационна стратегия за информиране на гражданите за действията, които службата предприема за предотвратяване на измамите и за борбата с тях. Административната структура на управление е съобразена и с това, че ОЛАФ няма законодателни правомощия, а извършва единствено административни разследвания. Административната структура на ОЛАФ е представена на фигура 1 [44].

Първоначалната Административната структура на ОЛАФ обхваща три дирекции и четири отдела:

- Дирекция „Разследвания и текущи дейности” е изпълнявала всички помощни дейности, свързани с вътрешно и външно координиране на разследванията.

- Дирекция „Политика, законодателство и правни дейности” е определяла цялостната стратегия за борба срещу корупцията, разработва проекти за необходимите правни инструменти и извършва дейности, свързани с възстановяването на откраднатите средства.

- Дирекция „Разузнаване, оперативна стратегия и информационни технологии” е информационно звено, подпомагащо борбата с корупцията посредством съвременните информационни и комуникационни технологии.

- Отдел „Администриране, човешки ресурси и бюджет”

- Отдел „Комуникация, връзки с обществеността и координиране на обучението” изпълнява важната роля на връзката на ОЛАФ с медиите при пълно зачитане на законността, личните права и служебната тайна. Този отдел организира и управлява дейностите по обучение на външни и вътрешни за ОЛАФ аудитории.

- Отдел „Юридически съвет и проследяване” отговаря за проследяване на случаите на корупция, съвместно с националните власти и повишаване на правната култура в ОЛАФ.

- Отдел „Външни взаимоотношения и подкрепа за страните, кандидатки за членство в Европейския съюз”.

На база опита, натрупан от създаването си през 1999г. и съобразно своите отговорности, ОЛАФ е реструктуриран през м. септември 2006 г., за да отговори на променящите се нужди и развитието на ЕС.

Промяната на административната структура е осъществена в следните основни направления:

- Обособяват се структурни звена, отговорни за всеки един обект на контрол, като по този начин се предполага висока степен на компетентност на служителите, работещи в тях.

- Създават се две разследващи дирекции (А и В), които се занимават съответно с разследвания, свързани с финансовите интереси на Европейската общност в структурите на ЕС и по специфични финансови политики (митници, селско стопанство и структурни фондове) на съюза. Така донякъде се разделят външните от вътрешните разследвания.

- Третата дирекция (С) осигурява високо професионална подкрепа при функционирането на разследващите дирекции посредством своите правни, разузнавателни и технически компетенции, като извършва и проследяване на случаите.

- В Дирекция С е създадено специално звено, посредством което се разчита за събиране на разузнавателна информация за случаи на нередности и корупция. На този отдел (С.2) е вменена отговорността по подобряване на борбата с корупцията и превенция на корупционни действия.

- Структурата, която има общоадминистративни функции (Дирекция D) има обособени осем отдела. За разлика от предишната организационна структура на управление, всеки отдел от дирекцията отговаря само за една административна функция (връзки с обществеността, обща администрация, финансов мениджмънт и т.н.) Особено е засилен административният капацитет за обезпечаване поддържането на постоянно обновяваща се база данни и обработка на получена информация и разработване на отчети.

В [45] са представени последните публични данни за човешките ресурси на ОЛАФ. По-голямата част от ресурсите на този орган са съсредоточени изключително в разследвания и оперативна дейност (Дирекции А, В и С). Около 70 % от състава на ОЛАФ са заети пряко със задачи, свързани с дейността по разследване и разработки на конкретни операции (те представляват 63% от общата численост на организацията, ако се изключат хората, заети с административна дейност). В ОЛАФ работят 467 човека, от които 333 бр. представляват основният щат (208 – постоянни служители, 125 – назначени за определен период) [45].

Анализът на развитието на административната структура също е показателен за нарастването на административния капацитет на ОЛАФ. Новата административна структура на управление са характеризира с висока степен на ефективност и ефикасност поради изградените звена и взаимовръзки между тях, за които е характерно:

- обособени структурни звена, отговорни за всеки един обект на контрол, гарантират висока степен на компетентност на извършените разследващи действия;

- създават се две независими дирекции. Първата има компетентности по отношение на вътрешните разследвания и управлението на разходите, а втората отговаря за външните разследвания и операции (структурни фондове, земеделски фондове, митници, цигари). Независимостта на външните от вътрешните разследвания също е гаранция, че един тип разследвания няма да бъдат пренебрегнати вследствие на отделяне на повече ресурси за други типове.

- обхващат целият спектър от функции, които организацията трябва да изпълнява;

- създадени са звена с нова компетентност (например Отдел С.5, имащ правомощията да противодейства на възможните посегателства на финансовата стабилност на Европейската общност);

- няма дублиране и презастъпване на функции;

- няма звена, които да изпълняват взаимноконкуриращи се функции;

- реализират се високо ефективни взаимовръзки между отделните функционални звена;

- управленските информационни пътища са кратки, ясни и не позволяват получаване на обърквания.

От анализа на административната структура могат да се направят и някои конкретни предложения за усъвършенстване на ефективността ѝ:

- да се формират щабове от съветници към двете разследващи дирекции, като по този начин се увеличи компетентността на вземаните от ръководителите им решения;

- да се засили съветническият екип на Директора на ОЛАФ.

- в организационната структура на управление да се предвидят такива промени, които да гарантират интензификацията на сътрудничеството между ОЛАФ и Евроюст.

Последното предложение е свързано с доклад на Надзорния съвет на ОЛАФ за дейността на службата за периода 2005 - 2007 г. В изпълнение на своите задължения Надзорният съвет препоръчва [46]:

- ОЛАФ да приеме ясна политика за провеждане на разследвания;
- ОЛАФ да установи строги механизми за вътрешен контрол за избягване на каквито и да било конфликти на интереси;
- ОЛАФ трябва да си сътрудничи по-тясно с Европейската комисия;
- по-добър обмен на информация между ОЛАФ и Евроюст.

Организация на операционните процеси по противодействие на корупцията

За постигане на положителни резултати в дейността по превенция и противодействие на измамите и корупцията е необходимо дейностите, изпълнявани в различните звена на ОЛАФ, да бъдат организирани в цялостен високоефективен процес. Следователно от съществено значение е да се направи анализ на координацията, съществуваща във връзка с провеждане на основните операционни процеси в ОЛАФ.

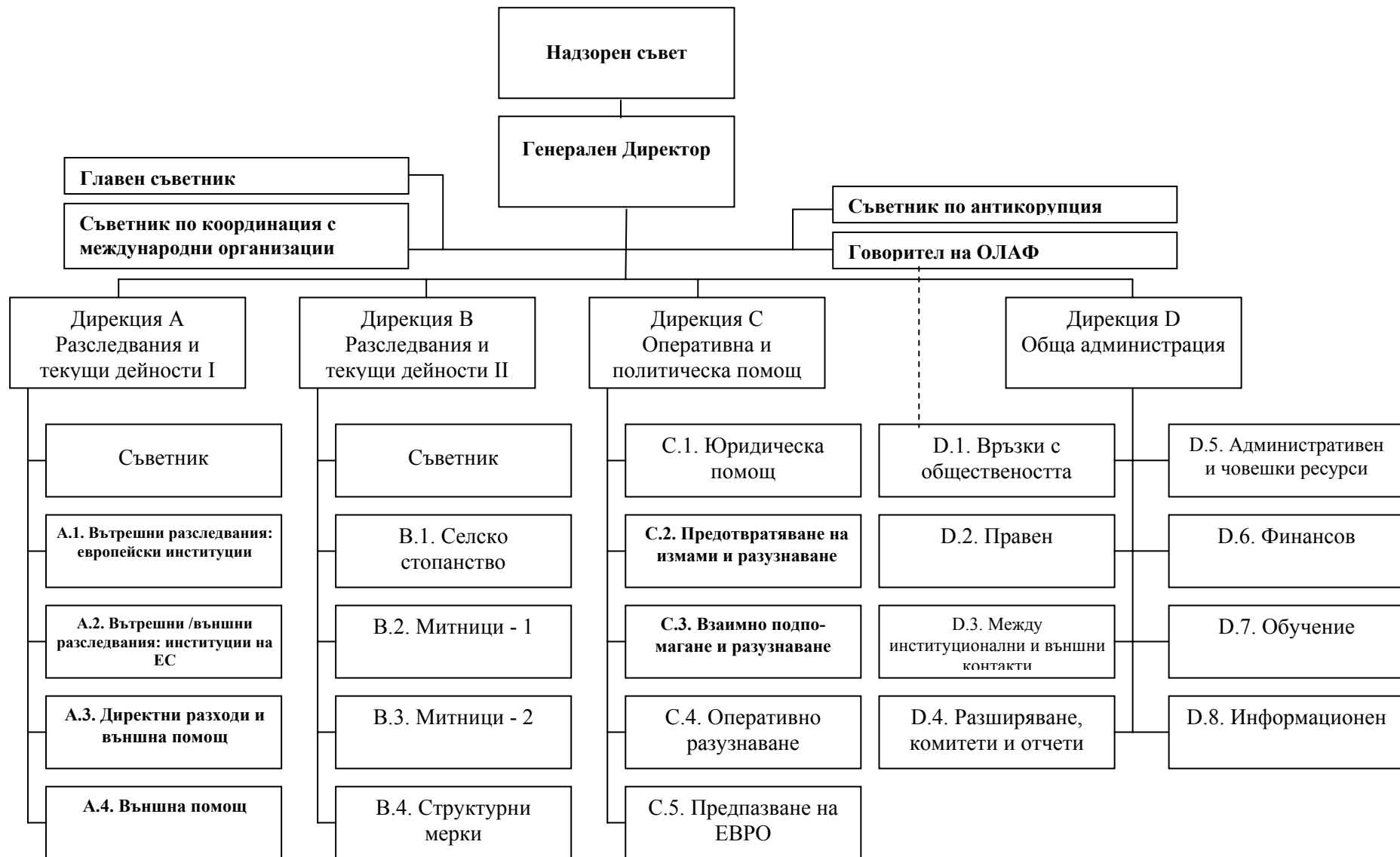
Разследванията от ОЛАФ на измамите и корупцията преминават през различни фази и етапи, определени от следните важни управленски решения: идентификация, решение за започване или прекъсване на разследване, промяна на типа разследване, завършване на разследване, отваряне за доразвитие на разследване, както и решение за затваряне на доразвито разследване. Тези фази са (фигура 2):

1. Идентификация на случай на измама или корупция;
2. Разследване на случай на измама или корупция;
3. Доразвиване на разследване на случай на измама или корупция.

Основен инструмент при организацията на операционните процеси е Изпълнителният съвет за разследване и оперативна дейност /ИС/. Изпълнителният съвет подпомага Генералния директор в неговите действия и решения, като предоставя експертни съвети, разглежда и докладва разследваните случаи. Всяка дирекция на ОЛАФ има представител в ИС. Изпълнителният съвет разглежда и обсъжда оценителните доклади, подготвени от съответното звено в ОЛАФ, и препоръчва дали конкретният случай да бъде отворен за разследване. Генералният директор на ОЛАФ или оправомощен от него директор решават дали да приемат препоръките на ИС. Основната функция, която има ИС, е да подпомага работата на Генералния директор с експертни становища при взимане на управленско решение, свързано със започване или завършване на фаза от разследването. Изпълнителният съвет за разследване и оперативна дейност има консултативни функции през всички етапи на разследванията. Когато е необходимо, ИС информира за предприетите и планирани действия външни разследващи и юридически органи, както и партниращи по конкретния случай организации.

На фигура 2 е представена организацията на операционния процес в ОЛАФ, свързана с превенцията на корупцията.

Фаза идентификация. Дейността на ОЛАФ започва от момента на получаване на данни за наличие на корупционна практика, свързана с компетенциите на организацията. Извършва се оперативната дейност по събиране и анализ на информацията за корупция. Всяка част от първоначално постъпващата в ОЛАФ информация се разглежда и анализира, с оглед изготвянето на препоръка дали трябва да се започне разследване и ако да, разследване от кой тип.

Фигура 1, Административна структура на управление на ОЛАФ

Първоначалната оценка на постъпващата информация по всеки случай обикновено трябва да бъде завършена в рамките на два месеца (в които тече постоянно набиране на информация), но в зависимост от различните обстоятелства, може да се прецени и конкретно по всеки отделен случай.

Резултатите от оперативната дейност се предоставят на Изпълнителния съвет, който в съответствие със специфичните формални процедури предлага на Генералния директор проект за решение. Съществуват четири типа разследвания [44, 45, 47, 48]:

1. Вътрешно разследване – Вътрешните разследвания са в рамките на институциите на общността, за да се установи:

- Измама, корупция или други незаконосъобразни дейности, засягащи финансовите интереси на Европейската общност;

- Сериозни основания, за да се премине към освобождаване от професионални задължения и отговорности на служители, членове на институции и организации, началници на агенции, както и на техни служители, подлежащи на подвеждане под дисциплинарна или наказателна отговорност.

2. Външни разследвания. Външните разследвания са административни разследвания извън институциите на Европейската общност, за да се установи измама или друга нередност, извършена от физическо или юридическо лице.

3. Координиращо разследване. ОЛАФ си сътрудничи при разследвания, извършвани от националните власти или от други организации на Общността, с цел улесняване и стимулиране събирането и обмена на информация и контакти, както и насърчаване на различните власти и институциите в тях да работят заедно по противодействие на корупцията. Този тип разследвания се характеризират с оперативна синергия между различните релевантни организации на национално ниво с тези, от ЕО.

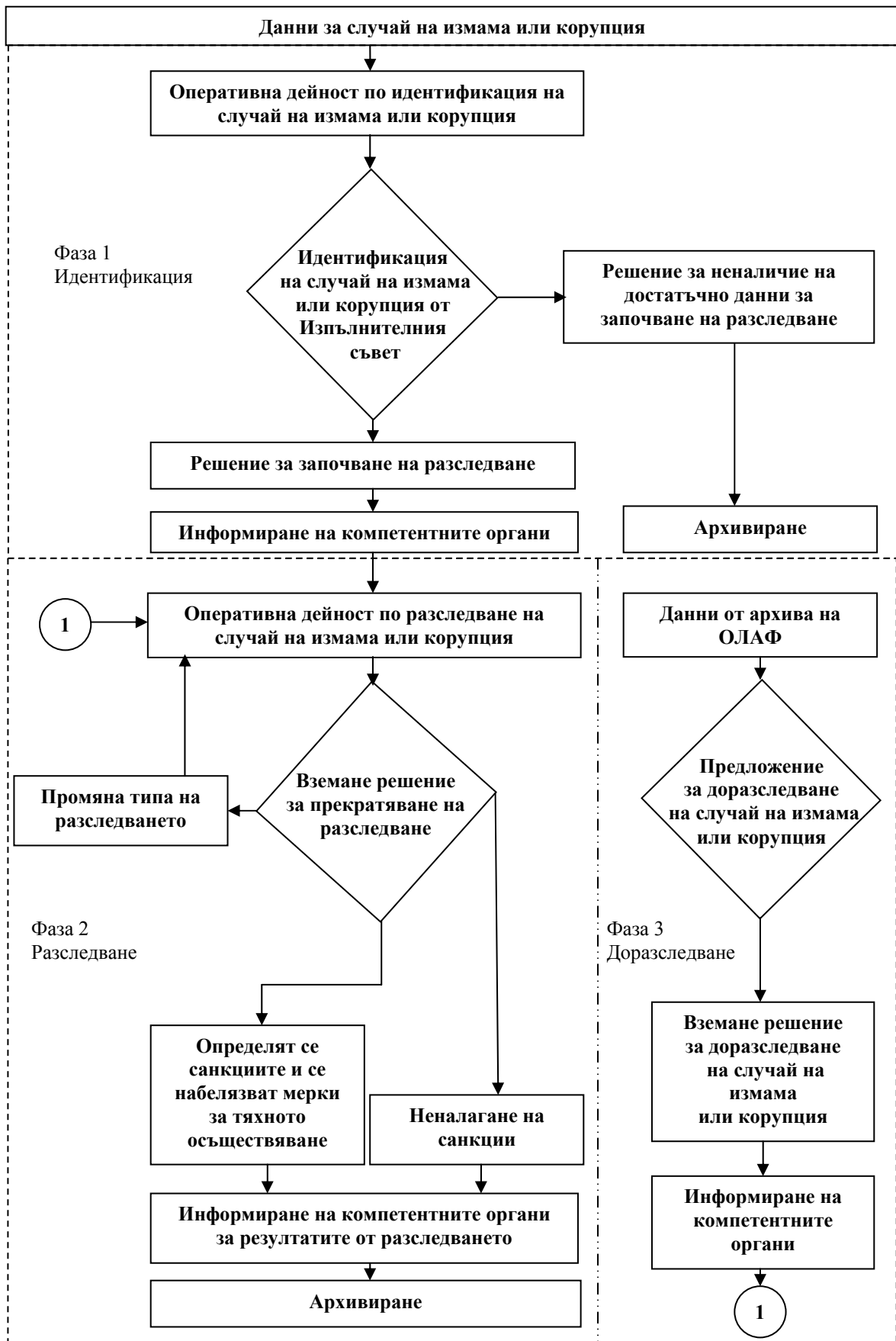
4. Помощ при криминални случаи: Помощта при криминалните случаи е в рамките на законоустановената компетентност на ОЛАФ. При тези случаи компетентните власти от страна-член на ЕС, кандидат за член или трета страна провеждат криминално разследване и търсят помощ от ОЛАФ.

В случаите, когато препоръката на ИС е да не се предприема разследване, той може да излезе със становище или да се проведат допълнителни мониторингови действия по събиране на информация, или директно да класифицира информацията за неразглеждане [44, 45, 47, 48].

1. Мониторингови действия. ОЛАФ може да реши да не отваря случай на външно разследване, а по-скоро да проведе мониторингови действия по провеждано от националните власти разследване, в случаите, когато финансовият интерес на ЕО е изложен на риск, с цел да се премине към отваряне на случай при по-подходящ момент, ако е необходимо.

2. Неразглеждане. Постъпилата информация може да се класифицира и за неразглеждане, когато няма необходимост от предприемане на действия от страна на ОЛАФ по разследване, координация, помощ или мониторинг. Това решение се взема в случаите, когато заключението от разгледаната информация е, че няма риск за финансовите интереси на Европейската общност от нерегламентирана дейност, както и на други релевантни фактори, мотивиращи подобно решение. Това решение може да приключи с предаване на информация на страните-членки за възможни нерегламентирани действия, които обаче не са свързани с накарняването на финансовия интерес на ЕО.

Разследване не се започва и когато получената информация недвусмислено и ясно индикира, че не е от компетентните на ОЛАФ. Тогава Директорът на дирекцията, към когото е заведена информацията, е в правото си да предложи изобщо да не се пристъпва към разглеждане и оценка на информацията. Тази информация изобщо няма да достигне до ИС, а ще бъде класифицирана като "non case prima facie", познато като опростена процедура.

Фигура 2, Организация на процеса на разследванията на измамите и корупцията в ОЛАФ

При започване на разследване се подsigурява информираността на компетентните органи на Европейската общност и на съответните националните власти, по предприемане на административни, финансови, правни и съдебни рестриктивни мерки, препоръчани от ОЛАФ. Ако няма достатъчно данни за стартиране на разследване, събраната информация се предава за архив. С това завършва фазата за идентификация на случай на измама или корупция.

Фаза разследване. На тази фаза се извършва оперативната дейност по разследване на случай на измама или корупция. Резултатите от този етап се предоставят на Изпълнителния съвет, който в съответствие със специфичните формални процедури предлага на Генералния директор проект за решение. Възможни са три управленски решения:

1. Промяна типа на разследването. В отделни случаи, във връзка с постъпилата информация е възможно да се извърши и промяна в типа на разследването. Извършва се ново разследване от компетентната дирекция и отдел, като резултатите се докладват на ИС за вземане на ново управленско решение от страна на Генералния директор.

2. Налагане на санкции. Определят се санкциите и се набелязват мерки за тяхното осъществяване.

3. Неналагане на санкции. Резултатите от оперативната дейност показват, че няма риск за финансовите интереси на Европейската общност от нерегламентирана дейност.

В момента, в който са определени мерките, необходими за защита на финансовите интереси на Европейската общност, ОЛАФ предприема действия по информиране на институциите на ЕС с резултатите по случая. С това разследването е приключено формално. Следва архивиране.

Фаза доразследване. Доразследване е възможно в следните три случая:

1. Като част от стартирало разследване при смяна на типа му и промяна на компетентната дирекция и отдел.

2. Когато мониторинговите действия покажат необходимостта от ново разследване на случаите, когато финансовият интерес на ЕО е изложен на риск.

3. Във връзка с постъпила допълнителна информация по вече прекратено разследване; във връзка с постъпила информация, включително и такава, водеща до промяна в типа разследване.

Доразследването се извършва по същите процедури, предвидени във фазата „Разследване”.

Анализът на организацията на основните операционни процеси насочват към следните изводи за ефикасността и ефективността на процесите по превенция на корупцията в ОЛАФ:

- изградена е високоефективна процедура за идентификация на потенциалните случаи на измами и корупция, засягащи финансовите интереси на Европейската общност;

- регламентираната класификация на разследванията е гаранция за високата професионалност при тяхното извършване;

- различните възможности, които съществуват за неразглеждане на случай, посредством механизмите за неразглеждане и мониторинг, позволяват на ОЛАФ да не се насочва към такива, които или не са от неговата компетентност, или за които няма достатъчно информация. По този начин от една страна ОЛАФ е в състояние да гарантира финансовите интереси на Европейската общност, а от друга – не ангажира ресурси, необходими за други разследвания;

- изградената организация на процеса гарантира надеждността на извършваното разследване;

- изградената организация на процеса отговаря на изискванията на прозрачност в дейността на ОЛАФ;

- организацията на процесите по превенция на корупцията са проектирани по начин, гарантиращ времевата адекватност на вземаните управленски решения по налагане на мерки, предпазващи финансовите интереси на Европейската общност;
- процедурите дават възможност за бъдещо доразследване на случай при постъпване на допълнителна информация;
- резултатите от разследванията се архивират и обобщават, като се използват от ОЛАФ при методите за разработване на добри практики при противодействието на корупцията.

Организация на взаимодействията на ОЛАФ със структури по превенция и противодействие на корупцията в страните членки на ЕС

С цел да се направи по-ефективна превенцията и противодействието с измамите и корупцията, към всяка от новите членове на ЕС е създадена Служба за координиране борбата с измамите (Anti-Fraud Co-ordination Service) – АФКОС. Това е национално, централно звено или орган, което има за цел основно да подпомага ОЛАФ за по-ефективна борба с измамите. Това е нова концепция в борбата срещу измамите, поради което не всички страни членки на ЕС са организирали дейността си по противодействие на корупцията по този начин. АФКОС е създадена в изпълнение на Плана за действие на Европейската комисия за 2001-2005 г. и Стратегическия доклад на Комисията “Предстоящото разширение на Съюза” от 9 октомври 2003 г. Определянето на вътрешната структура на Службите за координиране на борбата с измамите е от компетенцията на всяка отделна страна. АФКОС се създават в рамките на различни органи, като например Министерство на финансите, Министерство на правосъдието, Прокуратурата и др.

Службата за координиране борбата с измамите подпомага ОЛАФ на равнище членка или кандидат членка на ЕС в следните области:

- АФКОС е партньорът на национално ниво по отношение на формулирането на стратегия за борба с измамите, засягащи финансовите интереси на Общността;
- Посредством АФКОС, ОЛАФ може да инициира промени в законодателството с цел осигуряване ефективна защита на финансовите интереси на Общността;
- Оперативно сътрудничеството между националните органи на властта и ОЛАФ;
- Наблюдение и контрол върху обмена на информация между националните органи на властта и ОЛАФ в страните, в които финансовите интереси на Общността са изложени на риск;
- Съвместно обучение в областта на противодействието на корупцията на национални структури;
- Посредством АФКОС, ОЛАФ може ефективно да разпространява информация относно процедурите и задълженията за защита на финансовите интереси на Общността.

ОЛАФ сътрудничи на АФКОС в следните три главни направления:

1. Институционално изграждане. Препоръки относно изграждането на организационната структура на Службите за координация на борбата с измамите – мандат, правомощия и нужните умения и професионални квалификации, които се изискват за нейните служители. Осигуряване на домакинство по програмите за обучение. Обучение на структурите на АФКОС посредством семинари по специфични теми, свързани с борбата срещу измамите и действията на организираната престъпност, които засягат бюджета на ЕС.

2. Техническо ниво. Предоставяне на националните правоохранителни органи на технически решения и финансовото им обезпечаване, водещо до по-ефективна и по-ефикасна превенция и противодействие на измамите и корупцията, свързана със средства на Европейската общност.

3. Оперативно ниво. Правна помощ. Съвместни международни разследвания.

Във връзка с членството на Република България в ЕС е създадена специализирана служба, за противодействие на корупцията партньор на ОЛАФ. Споразумението за сътрудничество между двете служби включва следните основни клаузи:

1. АФКОС – България „подпомага и гарантира сътрудничеството на национално равнище между административните и разследващите органи и органите за наказателно преследване, както и между тези органи и ОЛАФ винаги, когато това може да допринесе за по-добра защита на финансовите интереси на Европейската общност от измами и други нарушения”.

2. АФКОС – България „осигурява, координира и наблюдава обмена на съответната информация на всички равнища на националната администрация, както и с ОЛАФ за случаи, при които има подозрения за измами или други нарушения, засягащи фондовете на Общността, включително изпълнението на задълженията за докладване, предвидени в законодателството на Общността. За тази цел съветът, в тясно сътрудничество с ОЛАФ изгражда междуведомствени комуникационни връзки, както и механизъм за обмен на информация (AFIS) с ОЛАФ и координира тяхната работа”.

3. АФКОС – България „участва в съществуващите консултативни комитети, свързани със защитата на финансовите интереси на Европейската общност, нейните подкомитети и различни други консултативни комитети в областта на защита на финансовите интереси на Общността”.

Организацията на българските специализирани институции за превенция и противодействие на корупцията са обект на следваща монография.

Организация на взаимодействията на ОЛАФ с други структури по превенция и противодействие на корупцията

Сътрудничеството с националните служби на страните от ЕС, като се установяват тесни връзки, водещи до засилване на партньорството и усъвършенстване на координацията със съдебни, полицейски, митнически и административни власти е част от системната дейност на ОЛАФ. Като основни аспекти на това сътрудничество могат да бъдат открити: борбата срещу митническите нарушения и контрабандата, предотвратяване на измамите и корупцията, свързани със Структурните и Кохезионния фондове на ЕС, данъчните нарушения, престъпленията, свързани с финансовата стабилност и др.

Партньорство с националните разузнавателни служби на страните-членки на ЕС е в основата на противодействието на корупцията провеждано от ОЛАФ.

ОЛАФ сътрудничи активно и с другите полицейски и разследващи структури от ЕС - Европол и Евроюст, а най-важните му партньори извън Европейската общност са Интерпол и ФБР.

Основните констатации, които могат да бъдат направени във връзка с Европейската служба за предотвратяване и противодействие на измамите ОЛАФ са свързани с нормативната база и дейността ѝ:

- притежава автономни права за провеждане на разследвания, свързани със запазване на финансовите интереси на ЕС;
- защитава и охранява правата на гражданите;
- подсилва и развива култура за предпазване и борба с измамите в дух на прозрачност;
- оптимизира сътрудничеството между властите, работещи в тази сфера;
- проучва и развива законодателството, доказващо измамите и борбата с тях;
- поддържа активна медийна политика, като информира обществото за дейностите на ОЛАФ;

- стимулира активното сътрудничество на гражданите по предотвратяване и противодействието на измамите и корупцията.

Европейска сметна палата

Правен статут и функции на Европейската сметна палата

Съгласно регламентите на ЕС, външният контрол на бюджета на ЕС е изключителна компетенция на Европейската сметна палата /ЕСП/. Преобладаващата част от средствата по фондовете на Общността се превеждат към държавните бюджети, след което средствата се управляват, изплащат и контролират от националните администрации на страните членки. Съгласно Договора на Европейската общност [49], страните членки са длъжни да предприемат всички необходими мерки и действия за защита на финансовите интереси на общността. Следователно, националните системи за финансов контрол също носят отговорност за осигуряване правомерността и стабилното финансово управление на приходите и разходите на общността в страните членки. В това се включват националните сметни палати, държавните вътрешни одитори, предварителният финансов контрол (Ex-Ante) и други.

Европейската сметна палата е колективен орган, съставен от представители на всяка една от страните-членки. Тя няма съдебни правомощия, а извършва чисто административни дейности като одити, следене на финансовите отчети и финансовата дейност на ЕС, проверка и потвърждаване на законността на финансовата дейност, което довежда до проверка за ефикасност, ефективност и икономичност на управлението. ЕСП публикува доклади, в които се излагат наблюдения и препоръки, произтичащи от нейните одити. Тези доклади се изпращат на Съвета на Европа, на Европейския парламент и на Европейската комисия, които са политическите органи, отговарящи за предприемането на законодателни и административни стъпки, необходими за отстраняване на слабостите и подобряване на качеството на управление. Европейската сметна палата изпълнява и консултативна функция, като предоставя становища, преди изготвяне на регламентите на общността, отнасящи се до финансите, бюджета или предотвратяване на измамите. От ЕСП се изисква да информира съдебните и административните органи за всякакви доказателства за нередности, корупция или измами, установени при одитите.

Европейската сметна палата участва във всички аспекти на борбата срещу корупцията и измамите: образование и възпитание, повишаване на осведомеността, предотвратяване, разкриване, ограничаване на корупцията и налагане на санкции. Основните дейности, които изпълнява ЕСП, могат да бъдат обобщени в две групи по отношение на превенцията и противодействието на корупцията.

1. Създаване на устойчива административна среда, ограничаваща възможностите за възникване на нередности:

- предотвратяване на поява на нередности посредством отстраняване на недостатъците в законодателството, в устройството на организациите или в системите за финансов контрол.

- предотвратяване на измамите чрез вътрешни одити, които трябва да са ориентирани към рискови области.

- разследване, предотвратяване и санкциониране на нередностите са едни от основните задачи, които трябва да изпълняват одитните институции, като подпомагат компетентните административни и съдебни органи.

2. Укрепване на етичната рамка на обществото, подобряване на начина на предоставяне на финансовите отчети и повишаване на прозрачността. В тази връзка усилията на ЕСП са насочени към:

- ясни финансови отчети и всеобхватност на информацията;

- честно и почтено поведение от страна на административните ръководители, независимо от това дали са държавни служители или длъжностни лица в ЕС;
- повишаване осведомеността на органите на властта и на обществото като цяло.

Взаимодействие на Европейската сметна палата с други институции от ЕС по отношение на превенцията на корупцията

Европейската сметна палата се бори срещу измамите като разглежда внимателно системите за управление и контрол, докладва всички очевидни слабости и препоръчва мерки, които могат да се предприемат за отстраняването им. Европейската сметна палата няма полицейски или съдебни правомощия за разследване или санкциониране на дейности, поради това тя предава информацията за подобни явления на компетентните органи и си сътрудничи с тях по време на предварителното разследване. Палатата е създала процедури за изпращане на ОЛАФ на всякаква свързана с измами информация, получена в резултат на одитна дейност или чрез изобличаване от трети страни. Палатата предоставя на ОЛАФ достъп до своите одитни досиета, тъй като подобен род информация е подходяща за обогатяване на информационния масив на организацията, работеща срещу измамите.

ОЛАФ има право да извършва и вътрешни разследвания в рамките на Европейската сметна палата в областта на борбата срещу корупцията и всякакви други деяния, в ущърб на финансовия интерес на общността.

Европейската сметна палата излиза със становища по предложения за правни и административни мерки, свързани с борбата срещу корупцията и измамите. В тези становища се предоставят препоръки относно:

- усъвършенстване на нормативната база на ЕС по отношение на превенцията на корупцията;
- въвеждане на разпоредби за борба срещу измамите, които са ясни и недвусмислени и предвиждат изрични наказателни мерки;
- статута и ресурсите, отделяни на ОЛАФ за противодействие на корупцията.

Според Европейската сметна палата, реформирането на разпоредбите за борба срещу корупцията трябва да се насочи към [50]:

- опростяване на управлението и контрола на процедурите;
- гарантиране действителното налагане на всички санкции;

Разпоредбите, регламентиращи публичните разходи, трябва да са ясни и недвусмислени. Колкото по-сложни са тези разпоредби, толкова по-труден става контролът, а това увеличава възможността за поява на нередности. При разработката на такива разпоредби, трябва да се обърне внимание на всички съществуващи възможности за измами, като се анализират причините за формирането им и се формулират хипотези. Разпоредбите трябва да включват мерки за елиминиране на всички установени потенциални възможности за измама. Много е важно тези разпоредби да включват административни санкции, приложими спрямо всеки, който наруши нормите. Административните процедури трябва не само да осигуряват необходимите гаранции, но и да бъдат много гъвкави. От санкциите няма особена полза, когато е невъзможно да се наложи изпълнението им.

Европейската сметна палата отговаря за осъществяването на контрола при изразходване на средствата на ЕС. Тя е органът, определящ дали бюджетните средства се харчат в съответствие с бюджетните правила и разпоредби и за целите, за които са предназначени.

Докладите на палатата са източник на информация за управление финансите на съюза и начин да бъдат принудени другите му органи, изпълняващи административни функции, да ги управляват разумно, спазвайки финансова дисциплина, като отчитат разходите по съответния начин. Сметната палата публикува ежегодни доклади всяка финансова година и

специални доклади за определени органи и дейности на ЕС. Съгласно Договора за ЕС, тя има право да представя заключения по определени въпроси и да дава становища ако такива са поискани от някои от останалите институции. Основната одиторска дейност на Сметната палата се заключава в годишна проверка на бюджета на ЕС. Резултатите от нея се представят на Европейския парламент и на Съвета на министрите, заедно със заключенията на палатата относно приходите и разходите за изтеклата година. Годишните доклади се придружават от бележки на Комисията и други засегнати институции, но окончателното заключение се дава от палатата. Палатата може също да бъде сезирана от друга институция на ЕС, да представи становище по определени въпроси.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Превенцията и противодействието на корупцията е един от най-съществените приоритети на дейността на Европейския съюз във връзка с осигуряване на защитата на финансовите интереси на общността, нормалното функциониране на вътрешния пазар и на конкуренцията в него. Антикорупционната политика на ЕС се осъществява в три направления:

а. Разработване на нормативни актове и съгласуване на издадените от него актове с такива на други международни организации и най-вече с тези на Съвета на Европа и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Най-важна в тази насока е Конвенцията за защита на финансовите интереси на Европейските общности.

б. Разработване на структурата по организация и управление на превенцията и противодействието на корупцията в ЕС, състояща се основно от Европейската полицейска служба, Европейската служба за борба с измамите – ОЛАФ и Европейската сметна палата.

в. Налагане на страните членки и кандидатки за членство на стриктното спазване на европейските нормативни актове, свързани с превенцията и противодействието на корупцията, включително прилагане на „механизъм за проверка и сътрудничество”

ЛИТЕРАТУРА

1. Convention drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on the protection of the European Communities' financial interests, Official Journal C 316 , 27/11/1995 P. 0049 - 0057, (26 July 1995)

2. Council Regulation №2988/95 of 18 December 1995 on the protection of the European Communities' financial interests, Official Journal, L 312, 23/12/1995

3. Protocol drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union to the Convention on the protection of the European Communities' financial interests, Official Journal C 313 , 23/10/1996 P. 0002 – 0010, (27 September 1996)

4. Protocol drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on the interpretation, by way of preliminary rulings, by the Court of Justice of the European Communities of the Convention on the protection of the European Communities' financial interests, Official Journal C 151 , 20/05/1997 P. 0002 – 0014, (27 September 1996)

5. Second protocol, drawn up on the basis of Article K.3 of the treaty on European Union, to the Convention on the protection of the European Communities' financial interests, Official Journal C 221 , 19/07/1997 P. 0012 – 0022, (19 June 1997)

6. Convention of 26 May 1997, drawn up on the basis of Article K.3(2)(c) of the Treaty on European Union, on the fight against corruption involving officials of the European Communities or officials of Member States of the European Union (Official Journal, C 195, 25.6.1997, p. 2)

7. Joint Action 98/742/JHA on corruption in the private sector, Official Journal, L 358, 31.12.1998 г., п. 2.
8. Council Framework Decision 2003/568/JHA of 22 July 2003, on combating corruption in the private sector, Official Journal, L 192, 22 July 2003, п. 54
9. Council Framework Decision 2002/584/JHA относно европейската заповед за задържане и процедурите за предаване между държавите-членки, Official Journal, L 190, 18.7.2002 г., п. 1.
10. Закон за ратификация на Наказателна конвенция относно корупцията, ДВ, бр. 42 от 27.04.2001 г.
11. Закон за ратификация на Гражданска конвенция за корупцията (Страсбург, 4 ноември 1999 г.), ДВ, бр. 42 от 23 май 2000 г.
12. Council directive of 10 June 1991 on prevention of the use of the financial system for the purpose of money laundering (91/308/EEC)
13. Препоръка на Съвета за борба с подкупването в международните търговски сделки, Съвет на ОИСП, 27 май 1994
14. Convention of 26 July 1995, based on Article K.3 of the Treaty on European Union, on the establishment of a European Police Office (Europol Convention) (Official Journal, C 316, 27.11.1995, п. 2)
15. Protocol of 28 November 2002 amending the Convention on the establishment of a European Police Office (Europol Convention) and the Protocol on the privileges and immunities of Europol, the members of its organs, the deputy directors and the employees of Europol (Official Journal, C 312, 16.12.2002, п. 2)
16. Protocol of 27 November 2003, drawn up on the basis of Article 43(1) of the Convention on the Establishment of a European Police Office (Europol Convention), amending that Convention (Official Journal, C 2, 6.1.2004, п. 3)
17. Protocol of 19 June 1997, drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union and Article 41 (3) of the Europol Convention, on the privileges and immunities of Europol, the members of its organs, the deputy directors and employees of Europol (Official Journal, C 221, 19.7.1997, п. 2)
18. Protocol of 28 November 2002 amending the Convention on the establishment of a European Police Office (Europol Convention) and the Protocol on the privileges and immunities of Europol, the members of its organs, the deputy directors and the employees of Europol (Official Journal, C 312, 16.12.2002, п. 2)
19. Закон за ратификация на Споразумение между правителството на Република България и правителството на Кралство Нидерландия за статута на офицера за връзка с Европол, ДВ, бр. 89 от 2004
20. Protocol of 24 July 1996, drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on the interpretation, by way of preliminary rulings, by the Court of Justice of the European Communities of the Convention on the establishment of a European Police Office (Official Journal, C 299, 9.10.1996, п. 2)
21. Convention of 18 December 1997, drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on mutual assistance and cooperation between customs administrations (Official Journal, C 24, 23.1.1998, п. 2)
22. Convention of 26 July 1995, drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on the use of information technology for customs purposes (Official Journal, C 316, 27.11.1995, п. 34)
23. Protocol of 29 November 1996, drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on the interpretation, by way of preliminary rulings, by the Court of Justice of the European Communities of the Convention on the use of information technology for customs purposes (Official Journal, C 151, 20.5.1997, п. 16)

24. Protocol of 12 March 1999, drawn up on the basis of Article K.3 of the Treaty on European Union, on the scope of the laundering of proceeds in the Convention on the use of information technology for customs purposes and the inclusion of the registration number of the means of transport in the Convention (Official Journal, C 91, 31.3.1999, p. 2)
25. Protocol of 8 May 2003, established in accordance with Article 34 of the Treaty on European Union, amending, as regards the creation of a customs files identification database, the Convention on the use of information technology for customs purposes (Official Journal, C 139, 13.6.2003, p. 2)
26. Convention of 29 May 2000, established by the Council in accordance with Article 34 of the Treaty on European Union, on Mutual Assistance in Criminal Matters between the Member States of the European Union (Official Journal, C 197, 12.7.2000, p. 3)
27. Protocol of 16 October 2001, established by the Council in accordance with Article 34 of the Treaty on European Union, to the Convention on Mutual Assistance in Criminal Matters between the Member States of the European Union (Official Journal, C 326, 21.11.2001, p. 2)
28. Council Regulation №2988/95 of 18 December 1995 on the protection of the European Communities' financial interests, Official Journal, L 312, 23/12/1995
29. Commission decision of 28 April 1999 establishing the European Anti-fraud Office (OLAF), Official Journal, L 136/20, 31. 5. 1999
30. Regulation (EC) № 1073/1999 of the European parliament and of the Council of 25 May 1999 concerning investigations conducted by the European Anti-Fraud Office (OLAF), Official Journal, L 136/1, 31. 5. 1999
31. Решение на ЕП и на Съвета №84/ 2006г. за изменение и допълнение на Регламент (ЕО) №1073/ 1999 на ЕП и Съвета относно разследванията на Европейската служба за борба с измамите
32. Council regulation (EURATOM) № 1074/1999 of 25 May 1999 concerning investigations conducted by the European Anti-Fraud Office (OCAF), Official Journal, L 136/8, 31. 5. 1999
33. Council Regulation (EURATOM, EC) № 2185/96 of 11 November 1996 concerning on-the-spot checks and inspections carried out by the Commission in order to protect the European Communities' financial interests against fraud and other irregularities, Official Journal L 292 , 15/11/1996 P. 0002 – 0005
34. Council Regulation (EEC) № 595/91 of 4 March 1991 concerning irregularities and the recovery of sums wrongly paid in connection with the financing of the common agricultural policy and the organization of an information system in this field and repealing Regulation (EEC) № 283/72, Official Journal L 067 , 14/03/1991 P. 0011 – 0015
35. Council Regulation (EC, Euratom) № 1150/2000 of 22 May 2000 implementing Decision 94/728/EC, Euratom on the system of the Communities' own resources, Official Journal, L 130, 31.5.2000 г., pp. 0001—0012
36. Council Regulation (EC) № 1290/2005 of 21 June 2005 on the financing of the common agricultural policy, Official Journal L 209 , 11/08/2005 P. 0001 – 0025
37. Council Regulation (EEC) № 595/91 of 4 March 1991 concerning irregularities and the recovery of sums wrongly paid in connection with the financing of the common agricultural policy and the organization of an information system in this field and repealing Regulation (EEC) № 283/72, Official Journal L 067 , 14/03/1991 P. 0011 – 0015
38. Council Regulation (EC) № 1258/1999 of 17 May 1999 on the financing of the common agricultural policy, Official Journal, L 160/103, 26.6.1999
39. Council Regulation (EC) No 1083/2006 of 11 July 2006 laying down general provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund and repealing Regulation (EC) No 1260/1999, Official Journal L 210 , 31/07/2006 P. 0025 – 0078

40. Council Regulation (EC, Euratom) № 1605/2002, of 25 June 2002 on the Financial Regulation applicable to the general budget of the European Communities, Official Journal, L 248/1, 16.9.2002

41. European parliament, Council commission, Interinstitutional agreement of 25 May 1999 between the European Parliament, the Council of the European Union and the Commission of the European Communities concerning internal investigations by the European Anti-fraud Office (OLAF), L 136/15, 31. 5. 1999

42. Бьолан, Франсоа, Ролята на Европейската служба за борба срещу измамите (ОЛАФ), Сборник доклади от Международна конференция „Роля и взаимодействие на върховните одитни институции с други органи в борбата срещу измамите и корупцията”, Издание на Сметна палата на Република България, С., 2003

43. Regulation (EC) № 1073/1999 of the European parliament and of the Council of 25 May 1999 concerning investigations conducted by the European Anti-Fraud Office (OLAF), Official Journal, L 136/1, 31. 5. 1999

44. Report of the European Anti-Fraud Office Eighth Activity Report, OLAF, 2006

45. Report of the European Anti-Fraud Office Eighth Activity Report, OLAF, 2007

46. Отчет за дейността на Надзорния съвет на Европейската служба за борба с измамите (OLAF), Декември 2005 г. — май 2007 г., (2008/С 123/01)

47. Report of the European Anti-Fraud Office Eighth Activity Report, OLAF, 2004

48. Report of the European Anti-Fraud Office Eighth Activity Report, OLAF, 2005

49. Consolidated version of the Treaty establishing the European community, Official Journal C 325 , 24 December 2002

50. Руиз-Гарсия, Едуардо, Ролята на Европейската сметна палата в борбата срещу корупцията и измамите, Сборник доклади от Международна конференция „Роля и взаимодействие на върховните одитни институции с други органи в борбата срещу измамите и корупцията”, Издание на Сметна палата на Република България, С., 2003